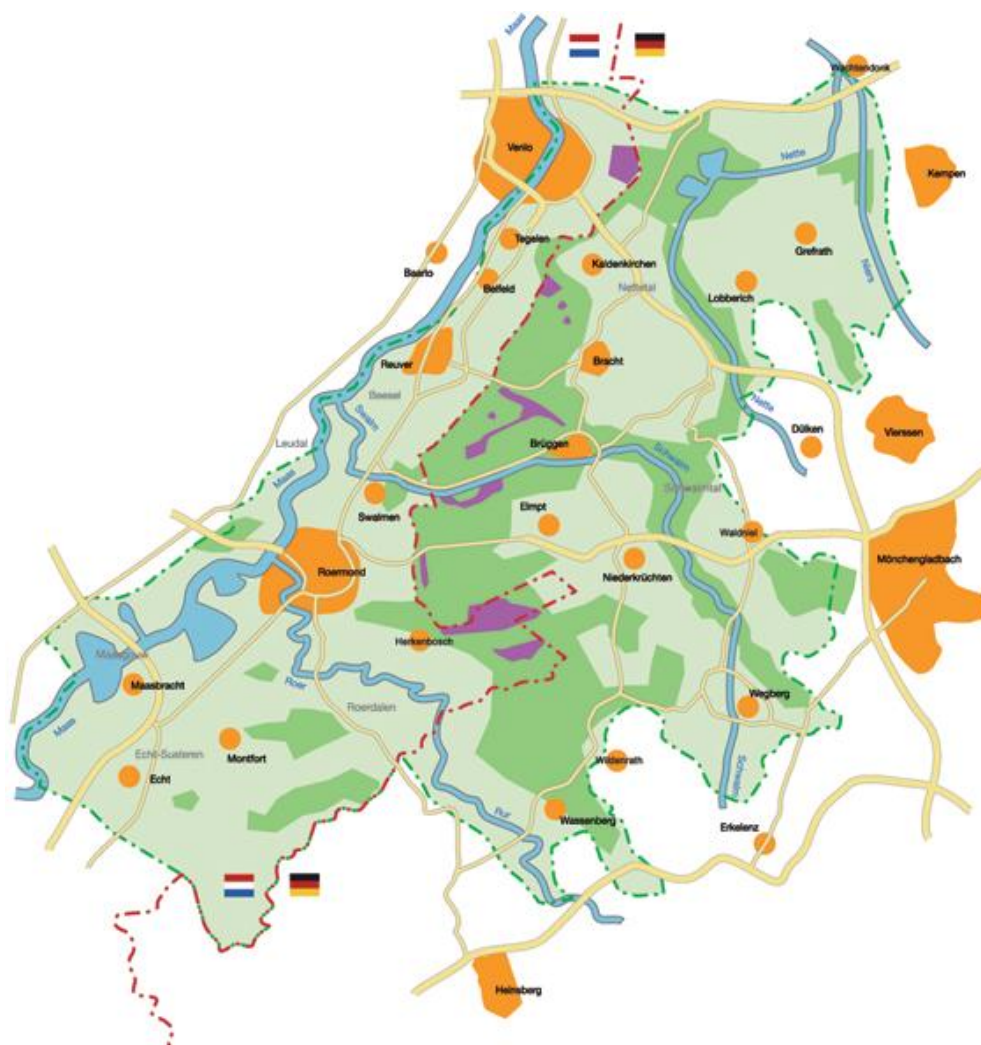

Jaarverslag 2011

Openbaar Lichaam Duits-Nederlands Grenspark Maas-Swalm-Nette

WWW.GRENSPARK-MSN.NL

Gesubsidieerd door de provincie Limburg en de deelstaat Nordrhein-Westfalen (MKULNV)

provincie limburg

**PLATTELAND
IN UITVOERING**
'n Buitenkans voor Limburgers

Ministerium für Klimaschutz, Umwelt,
Landwirtschaft, Natur- und Verbraucherschutz
des Landes Nordrhein-Westfalen

Inhoud

1	Inleiding.....	2
2	Organisatie van het Duits-Nederlandse Grenspark Maas-Swalm-Nette.....	2
2.1	Deelnemers.....	2
2.2	Algemeen bestuur.....	2
2.3	Dagelijks bestuur.....	3
2.4	Personeel secretariaat.....	3
2.5	Subsidiëring door de provincie Limburg.....	4
3	Projecten.....	5
3.1	INTERREG IVA- PROJECT NATIONAALPARKREGIO MEINWEG.....	5
3.2	INTERREG IVA-PROJECT WATER.WANDEL.WERELD.....	7
3.3	INTERREG IVA- PROJECT NATUURLIJKE GRENSWATEREN.....	8
3.4	INTERREG IVA -PEOPLE 2 PEOPLE PROJECT ECOTOP MSN 2011.....	10
4	Overige projecten en activiteiten.....	11
4.1	WANDELGIDS MAAS-NIEDERRHEIN PAD.....	11
4.2	PEOPLE 2 PEOPLE PROJECT TRAP BEESEL-BRÜGGEN.....	11
4.3	NATUURWERKDAG.....	11
4.4	INTERNET.....	11
4.5	EVENEMENTENGIDS 2011.....	12
5	Toekomst.....	12
Bijlage 1	Ledelijst algemeen bestuur.....	14
Bijlage 2	Voorlichtingsactiviteiten 2011.....	17

1 Inleiding

Er ligt weer een actief jaar in het Grenspark Maas-Swalm-Nette achter ons. Inhoudelijk is gewerkt aan de realisatie van drie INTERREG IVA-projecten. Verder werden twee in omvang kleinere People2People beëindigd en werden talrijke evenementen, presentaties en adviesmomenten door het Grenspark Maas-Swalm-Nette doorgevoerd. Het is bevredigend te zien hoe de samenwerking tussen Nederlanders en Duitsers in onze grensregio steeds duidelijkere contouren aanneemt. Desondanks blijft het een uitdaging de samenwerking verder te verbeteren. Dankzij de ondersteuning van de deelnemers, de provincie Limburg en de deelstaat Nordrhein-Westfalen (MKULNV) kan het Grenspark zijn unieke Duits-Nederlandse loketfunctie voor natuur en landschap, recreatie en toerisme en milieueducatie en voorlichting verrichten.

In overeenstemming met de gemeenschappelijke regeling informeert het dagelijks bestuur de deelnemers van het Duits-Nederlandse Grenspark Maas-Swalm-Nette jaarlijks over de uitgevoerde werkzaamheden van het afgelopen jaar. Dit conceptjaarverslag geeft een overzicht van de in 2011 door het Grenspark gerealiseerde projecten en activiteiten.

Het jaarverslag zal het algemeen bestuur op 10 mei a.s. ter vaststelling worden aangeboden.

2 Organisatie van het Duits-Nederlandse Grenspark Maas-Swalm-Nette

2.1 Deelnemers

Net als in het voorafgaande jaar zijn de gemeenten Beesel, Echt-Susteren, Leudal, Maasgouw, Roerdalen, Roermond en Venlo en het Duitse Zweckverband Naturpark Schwalm-Nette (met de Kreisen Heinsberg, Kleve en Viersen en de Stadt Mönchengladbach als deelnemers) de deelnemers van het Grenspark.

2.2 Algemeen Bestuur

De Nederlandse deelnemers worden door vijf leden (en plaatsvervangers) in het algemeen bestuur vertegenwoordigd. Het Duitse Zweckverband Naturpark Schwalm-Nette wordt eveneens door vijf leden (en plaatsvervangers) in het algemeen bestuur vertegenwoordigd.

Het algemeen bestuur wordt geadviseerd door vertegenwoordigers namens de deelstaat NRW (MKULNV), de Bezirksregierung Düsseldorf, de provincie Limburg en het ministerie van EL&I. In overeenstemming met het besluit van het algemeen bestuur van 20 november 2006 wisselen de vertegenwoordigers van de gemeenten Beesel en Roerdalen, evenals Maasgouw en Leudal om de twee jaar de vertegenwoordiging in het algemeen bestuur van regulier lid naar plaatsvervangend lid en omgekeerd. De laatste wisseling vond plaats op 1 januari 2011. Tabel 1 geeft de vertegenwoordiging van de deelnemers in het algemeen bestuur in 2011 weer.

	Leden algemeen bestuur	Plaatsvervangende leden algemeen bestuur
Gemeente Venlo	Vertegenwoordiger Venlo	Vertegenwoordiger Venlo
Gemeente Roermond	Vertegenwoordiger Roermond	Vertegenwoordiger Roermond
Gemeinde Echt-Susteren	Vertegenwoordiger Echt-Susteren	Vertegenwoordiger Echt-Susteren
Gemeente Roerdalen en Beesel	Vertegenwoordiger Beesel (tot eind 2012, daarna plaatsvervanger)	Vertegenwoordiger Roerdalen (tot eind 2012, daarna lid)
Gemeente Maasgouw en Leudal	Vertegenwoordiger Maasgouw (tot eind 2012, daarna plaatsvervanger)	Vertegenwoordiger Leudal (tot eind 2012, daarna lid)

Zweckverband Naturpark Schwalm-Nette	Elk een vertegenwoordiger namens de Kreisen Kleve, Heinsberg, Viersen en de Stadt Mönchengladbach uit het algemeen bestuur van het Duitse Naturpark Schwalm-Nette, alsmede de Landraad van de Kreis Viersen als voorzitter van het dagelijks bestuur van het Duitse Naturpark Schwalm-Nette.	Elk een vertegenwoordiger namens de Kreisen Kleve, Heinsberg, Viersen en de Stadt Mönchengladbach uit het algemeen bestuur van het Duitse Naturpark Schwalm-Nette.
---	--	---

Tabel 1: Vertegenwoordiging van de deelnemers in het algemeen bestuur van het Grenspark Maas-Swalm-Nette

In de loop van 2011 zijn de volgende veranderingen in de samenstelling van het algemeen bestuur opgetreden:

- De heer Dennis Hutschenreiter is als plaatsvervangend lid voor de Stadt Mönchengladbach afgetreden. Zijn opvolger is mevr. Gülistan Yüksel.
- Burgemeester Dieudonné Akkermans is als bestuurslid voor de gemeente Echt-Susteren afgetreden. Zijn opvolger is burgemeester Jos Hessels.
- Wethouder Twan Huijskens is als bestuurslid voor de gemeente Maasgouw afgetreden. Zijn opvolger is wethouder Jan Brouns.
- De heer Eelco Hoogendam, EL&I is als adviserend lid afgetreden. Zijn opvolger is mevr. dr. Mieke Reyniers.
- Gedeputeerde Ger Driessen van de provincie Limburg, is als adviserend lid afgetreden. Zijn opvolger is gedeputeerde Noël Lebens.

De ledenlijst van het algemeen bestuur (stand 01.03.2012) is in bijlage 1 bijgevoegd.

De 19^e vergadering van het algemeen bestuur vond plaats op 18 mei in Roermond, de 20^e vergadering op 23 november in Mönchengladbach-Wickrath.

2.3 Dagelijks bestuur

Het dagelijks bestuur wordt sinds mei 2010 gevormd door de voorzitter landraad Peter Ottmann en de plaatsvervangende voorzitter wethouder Jos Teeuwen. Bij de eerstvolgende bestuursverkiezingen (mei 2014) gaat het voorzitterschap in overeenstemming met de gemeenschappelijke regeling over in Nederlandse handen.

2.4 Personeel secretariaat

Personeel

De werkzaamheden van het secretariaat in het GroenHuis in Roermond werden in 2011 uitgevoerd door de secretaris, drs. Leo Reyrink (volledige werktijd) en de medewerkster Dipl.-Ing. agr. Silke Weich (5/6 deeltijd). De financiële administratie en secretariële ondersteuning werden door Lysanne Willard medewerkster van de Stichting Ons WCL uitgevoerd en op basis van gewerkte uren afgerekend.

De loonadministratie, het voorbereiden en de controle van de jaarrekening, werden ook 2011 in opdracht uitgevoerd door de Killaars Steegs Groep in Reuver.

Stagiares

De heer Matthias Milesi, in opleiding als landschapsbeheerder voor de overheidsdienst bij de Bezirksregierung Münster liep van 25 juli tot 12 augustus stage op het secretariaat van het Grenspark Maas-Swalm-Nette.

2.5 Subsidiëring door de provincie Limburg

In november 2010 werd bij de provincie Limburg subsidie aangevraagd voor de periode 2011-2014 ter ondersteuning van het secretariaat van het Grenspark Maas-Swalm-Nette. Januari 2011 werd voor het jaar 2011 een subsidiebeschikking ontvangen. In de beschikking werd aanbevolen voor de periode 2012-2014 eind 2011 opnieuw een subsidie aanvraag in te dienen. In november 2011 werd deze aan de provincie toegezonden. Inmiddels is de beschikking van de provincie Limburg ontvangen.

In de beschikkingen voor 2011 en 2012-2014 is als voorwaarde geformuleerd, dat het Grenspark in het jaarverslag over de realisatie van de doelen uit het provinciaal Meerjarenprogramma rapporteert. Daartoe zijn in tabel 2 de projecten nader benoemd die een substantiële bijdrage leveren aan de realisatie van de doelen uit het provinciaal Meerjarenprogramma van de provincie Limburg.

pMJP-code	Lange termijn doel (Operationeel doel)	Projecten MSN 2011 (vgl. hoofdstuk 3)
Ntr 3.2	Uitvoeren jaarplannen tbv het realiseren en veiligstellen van leefgebieden voor belangrijkste bedreigde soorten	o.a. Herkenboscher Venn, NP De Meinweg, Lingsforterbeek
Ntr 2.1	Realisering POG, mensgerichte natuur en ecologische verbindingzones: Aan te kopen en in te richten	o.a. NP De Meinweg, Boschbeekdal en Melicker/Herkenboscher Ven
Ntr 5.4	Natuureducatie en steun aan lokale groepen	o.a. grensoverschrijdende tweetalige evenementenprogramma
PA.Lc.3	Instandhouding, informatievoorziening en ontsluiting cultuurhistorische en aardkundige elementen	o.a. Nationaalparkregio de MeinWeg, Maas-Niederrheinroute, Trap Route Beesel-Brüggen, Maas-Neiderrhein pad
PA.SL 2	Versterken van communicatie, samenwerking en participatie tussen stad en land	o.a. EcoTop MSN, Nationalparkregio MeinWeg, Water.Wandel.Wereld, Natuurlijk Grenzeloos Genieten.
PA.SL 1	Bevorderen internationale samenwerking	is als hoofddoel geformuleerd in de gemeenschappelijke regeling van het D-NL grenspark MSN.

Tabel 2: Doelen uit provinciaal Meerjarenprogramma (pMJP) en de bijdrage van het Grenspark Maas-Swalm-Nette

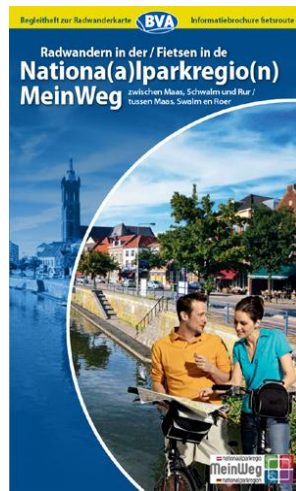
3 Projecten

3.1 INTERREG IVA-project Nationaalparkregio MeinWeg

Binnen dit project staan de gemeenten rondom het Nederlands nationaal park De Meinweg en de Duitse Meinweg centraal. Door de realisatie van thematische wandel- en fietsroutes wordt de gemeenschappelijke geschiedenis en de fraaie natuur van de Nederlands-Duitse Meinweg voor

een groot publiek beleefbaar gemaakt.

Fiets- en wandelroute

In afzonderlijke werkgroepen werden met vertegenwoordigers van de deelnemende gemeenten en van de lokale heemkundeverenigingen de thematische routes gepland (cultuur en natuur).

Twee eindredacteurs kregen de opdracht een begeleidende brochure voor de voorgestelde routes te schrijven. Een professionele fotograaf kreeg de opdracht voor het aanleveren van de foto's. De Duitse Bielefelder Verlag kon als uitgever van de kaarten worden gewonnen. Deze uitgever behoort in Duitsland tot de marktleaders voor de productie van

fietskaarten. Daarmede is de verkoop van de kaarten ook na afloop van het project gegarandeerd. De uitgeverij zal in het voorjaar 2012 de vormgeving en de druk van de kaarten afsluiten, zodat de kaarten ter beschikking staan vóór het begin van het wandel- en fietsseizoen.

Detective roman over de Meinweg

Het oorspronkelijke plan met Nederlandse en Duitse toneelverenigingen een theaterstuk op te voeren is niet gelukt vanwege het ontbreken van een geschikt toneelstuk.

Daarom is als alternatief het idee opgepakt een tweetalige misdaadbundel met verhalen uit de Meinweg te publiceren. Er werden aan weerskanten van de grens 9 auteurs bereid gevonden een verhaal te schrijven. Ook werd een uitgever gevonden die bereid is de bundel uit te geven. De publicatie van de bundel is in september 2012 gepland.

Natuur en landschap

In het kader van de natuurontwikkeling en de realisatie van grensoverschrijdende verbindingzones werd in 2011 een knuppelpad over de Boschbeek in de Meinweg aangelegd. Ook werden verschillende natuurontwikkelingmaatregelen voor bedreigde biotopen, planten en dieren in het Boschbeekdal en het Melickerven uitgevoerd. Verder werden plannen gemaakt voor de aanleg van twee observatiepunten (één op de rand van het nationaal park (Venhof) in de gemeente Roerdalen en op de oever van de Effelder Waldsee in Wassenberg. De bouw van de twee uitkijpunten is voor zomer/herfst 2012 gepland.

Gastvriendschap in de grensoverschrijdende regio

In het voorjaar namen 18 gastronomen deel aan de workshop „Gastvriendschap in de grensoverschrijdende regio“. De natuur en de gemeenschappelijke cultuurgeschiedenis van de regio stonden daarbij centraal. Door middel van lezingen en veldbezoeken werden de deelnemers zodanig over de regio geïnformeerd, dat het geleerde aan de gasten kan worden doorgegeven. Tijdens het tweedaagse afsluitende bezoek aan het Duitse nationaal park Eifel kregen de deelnemers een goede indruk welke betekenis een groot natuurgebied op de lokale gastronomie kan hebben.

Een verder doel dat bereikt werd, was de realisatie van een netwerk van grensoverschrijdende gastronomen, die gezamenlijk nieuwe arrangementen opzetten.

Een eerste resultaat was de door vier Nederlandse en vier Duitse gastronomen ontwikkelde culinaire smokkelroute voor fietsers; op verschillende plekken en restaurants wordt daarbij een gang van een meergangenmenu geserveerd.

Grensoverschrijdende natuur- en landschapsgidsen

In het voorjaar van 2012 wordt een scholing van grensoverschrijdende natuur- en landschapsgidsen georganiseerd. In samenwerking met de Natur- und Umweltakademie Recklinghausen van de deelstaat NRW en de NABU Naturschutzstation Haus Wildenrath is in 2011 een scholingsprogramma ontwikkeld. Via mailings en de pers werden deelnemers geworven. Intussen is een informatiebijeenkomst georganiseerd en hebben zich al bijna 30 deelnemers aangemeld. De scholing zal plaatsvinden van april tot juni 2012.

Internet

In 2012 ging de tweetalige internetsite over het project online. De site informeert over de Nationaalparkregio MeinWeg en de gemeenten Wegberg, Wassenberg, Roerdalen en Roermond. Ook de thema's natuur en cultuur in de regio komen uitgebreid aan bod. De site zal ook een excursiekalender kennen en alle routebeschrijvingen staan als download voor de gebruikers ter beschikking. De fietskaarten worden als GPX-bestanden gratis aangeboden. Ook de gastheren van de Nationaalparkregio MeinWeg worden op de site met nog vele andere nuttige informatie op de site gepresenteerd.

⇒ www.npr-meinweg.eu

Expositie

De in het kader van het project gerealiseerde expositie werd in 2011 op de gemeentehuizen van Wegberg en Roerdalen, tijdens de West-Musiksommer in Wassenberg en tijdens het GrensKultur Treffen in Vlodrop getoond.

3.2 INTERREG IVA-project Water.Wandel.Wereld

Binnen dit project worden aan weerszijden van de grens negen zogenaamde Premiumwandelproutes aangelegd. Leadpartner van het project is het Natuurpark Schwalm-Nette. Naast het Grenspark MSN zijn de gemeenten Leudal, Maasgouw, Roerdalen en Roermond en de Nederlandse waterschappen Roer & Overmaas en Peel & Maasvallei projectpartners.

In 2011 werd de routestructuur ontworpen en met de verschillende overheden en organisaties afgestemd. Ook heeft een scholing door het begeleidende Duitse projectbureau „Projektpartner Wandern“ plaatsgevonden voor de opleiding van wegscouts.

„Projektpartner Wandern“

Ten behoeve van de marketing en communicatie werd door het Duitse Natuurpark Schwalm-Nette d.m.v. een openbare aanbesteding een extern reclamebureau ingehuurd. Een folder met informatie voor gastronomen, die met hun bedrijf langs de route liggen, werd gemaakt om deze als officiële partner bij het project te kunnen betrekken. Dit partnerschap houdt in, dat de gastronomen in hun bedrijf de Premiumwandelproutes actief vermarkten en door een bordje op de deur ook als zodanig te herkennen en herkenbaar zijn.

De wegscouts werden voorzien van vesten en petten. Ook werden voor de marketing stickers, bierviltjes, posters, banners en vlaggen geproduceerd. De internetsite werd van relevante informatie voorzien.

⇒ www.wa.wa.we.eu

3.3 INTERREG IVA-project Natuurlijke Grenswateren

Binnen het project Nagrewa wordt samengewerkt door de waterschappen Peel en Maasvallei, Aa en Maas, Rivierenland, Niersverband en Schwalmverband aan de verbetering van de kwaliteit in het stroomgebied van de Maas.

Het Grenspark Maas-Swalm-Nette voert samen met ZLTO in opdracht van de leadpartner de coördinatie, de voorlichting en de financiële afwikkeling van het project uit.

Het Schwalmverband heeft plannen voorbereid voor de aanleg van een vistrap bij de historische Molzmühle in Wegberg. De vistrap wordt in het voorjaar 2012 aangelegd.

Door het verwijderen van duikers kon het Schwalmverband in 2011 vier zijbeken van de Swalm ecologisch verbeteren. Door de aanleg van bruggetjes kunnen wandelaars en fietsers de beken oversteken.

Vlaktbij de grens wordt door het waterschap Peel en Maasvallei en het Schwalmverband een meetinstallatie (peil- en meetstation) geïnstalleerd voor de monitoring van de waterafvoer op de grens. De waterafvoergegevens worden direct elektronisch aan beide waterschappen verzonden en uitgewerkt.

Waterschap Rivierenland heeft zich als doel gesteld in samenwerking met agrariërs de waterkwaliteit in sloten te verbeteren en de biodiversiteit te vergroten. Daartoe wordt met het beheer van akkerranden langs sloten geëxperimenteerd en verschillende methodes onderzocht om de emissie in de sloten te reduceren. Ook zijn daartoe voorlichtingbijeenkomsten en workshops voor agrariërs georganiseerd.

Het waterschap Rivierenland test een nieuw systeem om de waterkwaliteit van slootwater te verbeteren. Daarbij worden door micro-organismen op een natuurlijke manier stikstoffen en fosfaten gebonden en uit het water gehaald.

Het waterschap Aa en Maas heeft bij het gemaal Gewande nabij 's Hertogenbosch speciaal voor jonge palingen (glasaal) een vistrap aangelegd. Daardoor kunnen jonge palingen weer vanuit de Maas over de dijk de zijbeek Hertogswetering in trekken.

Het waterschap Aa en Maas zoekt samen met agrariërs naar optimale mogelijkheden om maaigoed uit de sloot en de slootkant te verwijderen en daardoor de instroom van nutriënten te verminderen.

Het Niersverband heeft de planning en de vergunningaanvraag voor twee grotere beekherstelprojecten in de Niers en het waterschap Peel en Maasvallei voor de Lingsforterbeek gerealiseerd. De uitvoering van deze projecten is in 2012 gepland.

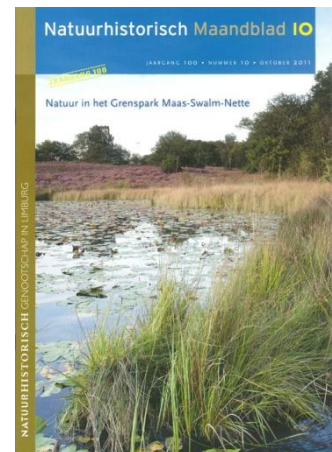
In het kader van de voorlichting is een tentoonstelling gemaakt en zijn folders gedrukt. Ook werden voor de verschillende projectlocaties infopanelen ontworpen. Verder werd een animatiefilm geproduceerd en werden apps voor mobile telefoons ontworpen en wordt het project op een eigen internetsite gepresenteerd.

Ondanks enkele vertragingen binnen enkele deelprojecten door de vertraagde vergunningverlening, kon de financiële planning conform de aanvraag voor 2011 worden bereikt.

3.4 INTERREG IVA-People 2 People EcoTop MSN 2011

Op 1 oktober 2011 heeft op kasteel Daelenbroeck in Herkenbosch het symposium EcoTop MSN 2011 plaatsgevonden. Duitse en Nederlandse natuurliefhebbers kwamen bijeen om hun kennis en ervaringen grensoverschrijdend uit te wisselen. Vrijwillige veldbiologen presenteerden de resultaten van jarenlang onderzoek aan weerskanten van de grens in het Grenspark Maas-Swalm-Nette. De resultaten tonen de positieve ontwikkelingen in de natuurgebieden, zoals het nationaal park De Meinweg. Een verder resultaat van het project was een Nederlands-Duitse uitgave van het Natuurhistorisch Maandblad met wetenschappelijke publicaties over de natuur in het Grenspark. Verdere projectpartners waren het Biologisch Station Krickenbecker Seen, het Natuurhistorisch Genootschap Limburg, Staatsbosbeheer Regio Zuid, Waterschap Roer en Overmaas en het overlegorgaan nationaal park De Meinweg. Het project met een totaal budget van € 38.500,- is inmiddels afgesloten.

4 Overige projecten en activiteiten

4.1 Wandelgids Maas-Niederrheinpad

In het kader van de opening van het natuurfestival FESTA NATURA op de Grootte Heide bij Venlo werden de eerste exemplaren van de grensoverschrijdende wandelgids Maas-Niederrheinpad officieel aan het publiek gepresenteerd. Het eerste exemplaar werd aan gedeputeerde Noël Lebens van de provincie Limburg overhandigd. Deze lange afstandswandelroute verbindt het voormalige Maas-Swalm-Nette pad met het Maasduinen-Nierspad tot een nieuwe 340 km lange cultuurhistorische wandelroute. Aan de realisatie van het boek en de markering van de routes werkten naast het Grenspark Maas-Swalm-Nette, de Stichting Limburgs Landschap, uitgeverij NIVON en talrijke vrijwillige wandelgidsen mee.

4.2 People 2 People Project TRAP beesel-Brüggen

De buurgemeenten Beesel en Brüggen hebben in de periode 2009 tot 2011 de grensoverschrijdende cultuurhistorische fietsroute Brüggen-Beesel ontworpen. Het Grenspark Maas-Swalm-Nette ondersteunde de beide projectpartners bij de aanvraag, de coördinatie en inhoudelijke uitwerking van het project.

In april 2011 werd de route officieel geopend door de burgemeester van Beesel, mevr. Dassen-Housen en de plaatsvervangende burgemeester van Brüggen, mevr. Terporten.

4.3 Natuurwerkdag

Op 5 november werd voor de zevende keer de oorspronkelijk binnen het INTERREG IIIA project „Maas-Swalm-Nette in the picture“ gestarte natuurwerkdag georganiseerd. Rond 50 vrijwilligers uit Nederland en Duitsland staken de armen uit de mouwen om het natuurgebied Holtmühle in Venlo Tegelen op de grens bij Nettetal-Kaldenkirchen te verbeteren. De natuurwerkdag 2011 is in nauwe samenwerking met Staatsbosbeier Regio Zuid georganiseerd.

4.4 Internet

De tweetalige internetsite werd in 2011 regelmatig geactualiseerd.

In tabel 3 zijn de aantallen bezoekers per maand op de internetsite weergegeven. Ter vergelijking zijn in de tabel ook de gegevens uit 2010 weergegeven.

Maand	Aantal bezoeken	Aantal bezoeken	Gemiddeld per dag	Gemiddeld per dag
	2011	2010	2011	2010
Januari	3505	4333	113	140
Februari	3309	4179	118	149
Maart	3937	4983	127	161
April	4342	4756	144	159
Mei	4806	5290	155	171
Juni	4810	4540	160	151
Juli	4700	4544	151	147
Augustus	5134	4486	165	145
September	4678	3731	155	124
Oktober	5143	3491	165	113
November	3257	2933	108	98
December	2700	2418	87	78
Jaartotaal	50321	49684	137	136

Tabel 3: Vergelijking van het aantal bezoeken op de website van het Grenspark in 2011 en 2010.

(www.grenspark-msn.nl / www.naturpark-msn.de)

De interesse voor de internetsite van het Grenspark is in 2011 in vergelijking met het jaar ervoor weer licht toegenomen. De afzonderlijke projecten en de daarmee samenhangende communicatie hebben ertoe geleid, dat de activiteiten van het Grenspark in de grensoverschrijdende regio beter worden waargenomen. Bovendien zijn binnen de projecten nieuwe internetsites ontstaan die veel informatie over de regio bevatten en daarmee de eigen site versterken.

4.5 Evenementengids 2011

Het tweetalige excursieprogramma van het Grenspark Maas-Swalm-Nette en het Naturpark Schwalm-Nette bevatte 2011 ruim 600 evenementen, waarvan ongeveer een kwart in Nederland en drie kwart in Duitsland. Er is nog steeds sprake van een geringere interesse vanuit Nederland. Vele Nederlandse organisaties hebben eigen sites waarop hun evenementen worden opgenomen en veelal wordt vanwege tijdgebrek de evenementen niet op de site van het Grenspark ingevoerd. Inclusief de grotere evenementen hebben in 2011 ruim 57.500 aan de evenementen deelgenomen. Gemiddeld namen 18 personen aan de afzonderlijke wandel- en fietstochten deel. Alle evenementen staan steeds actueel op www.grenspark-msn.nl.

5 Toekomst

In 2012 zullen meerdere INTERREG projecten van het Grenspark Naturpark Maas-Swalm-Nette worden beëindigd (vgl.tabel 4). Met de succesvolle afronding van de projecten in 2012 bestaat de noodzaak ook in de toekomst de gerealiseerde producten en samenwerking te continueren. Succesvolle producten moeten blijvend ter beschikking staan en informatie en de internetsites moeten steeds worden geactualiseerd. Het Grenspark Maas-Swalm-Nette heeft inhoudelijk de grensoverschrijdende ervaring en kennis om ook na afloop van de projecten als partner te kunnen fungeren. Dit kan alleen met de huidige ondersteuning van de deelnemers en partners.

Project	periode	projectkosten (in €)
INTERREG III A MSN in de picture	2002-2008	815.000
INTERREG III A Vochtige Ecologische Verbinding MSN	2004-2008	1.200.000
INTERREG III A Fliogerhorst Venlo	2005-2008	90.000
INTERREG III A People2People project TRAP-Route Beesel-Brüggen	2009-2011	50.000
Herintroductie edelhert Robuuste Verbinding Schinveld-Mook	2004-2008	112.000
INTERREG IV A Nationaalparkregio MeinWeg	2009-1012	950.000
INTERREG IV A Water.Wandel.Wereld.	2010-2011	435.000
INTERREG IV A People2People project EcoTop 2011	2011	39.000
INTERREG IV A Natuurlijke Grenswateren	2010-2012	4.070.000
Totaal projecten	2002-2012	7.761.000

Tabel 4: Overzicht gerealiseerde projecten en projecten in uitvoering

Het secretariaat zal in 2012 samen met de projectpartners nagaan waar de aanwezige Nederlands-Duitse expertise van het Grenspark het best kan worden ingezet. Daartoe is het zinvol samen met de Nederlandse gemeenten en het Duitse Naturpark Schwalm-Nette de rol van het Grenspark voor de verdere ontwikkeling van grensoverschrijdende samenwerking nader te bekijken. Dit in nauwe samenhang met de toekomstige internationale ondersteuning uit de nieuwe structuurfondsen van de EU vanaf 2014.

Het secretariaat van het Grenspark heeft geen afzonderlijk budget voor de communicatie. Om de doelen en de recreatieve grensoverschrijdende mogelijkheden van het Grenspark te communiceren werden marketingartikelen vooral projectgebonden gerealiseerd. In 2012 heeft het Grenspark de mogelijkheid zichzelf en de gerealiseerde projecten meerdere dagen op de Floriade in Venlo in het paviljoen van de deelstaat NRW te presenteren. Het Nederlands-Duitse netwerk van het Grenspark en de daarmee verbonden grensoverschrijdende identificatie staan daarin centraal. Een verder doel is gedurende de gehele Floriade geïnteresseerde wandelaars, fietsers en natuurliefhebbers voor het Grenspark Maas-Swalm-Nette te enthousiasmeren.

Roermond, 16 maart 2012

**Ledenlijst van het Algemeen Bestuur van het openbaar lichaam Duits-Nederlands
Grenspark Maas-Swalm-Nette (stand per 01.03.2012)**

Namens de deelnemende Nederlandse gemeenten

Gemeente Venlo

Wethouder Jos Teeuwen

Plv. voorzitter algemeen en dagelijks bestuur

Garnizoenweg 3

5928 NA Venlo-Blerick

Postbus 3434

5902 RK Venlo

077 3596221

Plaatsvervangend bestuurslid

Wethouder Twan Beurskens

Garnizoenweg 3

5928 NA Venlo-Blerick

Postbus 3434

5902 RK Venlo

077 3596221

Gemeente Roermond

Bestuurslid

Wethouder Gerard IJff

Stadhuis, Markt 31

Postbus 900

6040 AX Roermond

0475-359999

Plaatsvervangend bestuurslid

Wethouder Wim Kemp

Stadhuis, Markt 31

Postbus 900

6040 AX Roermond

0475-359999

Gemeenten Echt-Susteren

Bestuurslid

Burgemeester Jos Hessels

Nieuwe Markt 55

Postbus 450

6100 AL Echt

0475 478478

Plaatsvervangend bestuurslid

Wethouder Jac Dijcks

Nieuwe Markt 55

Postbus 450

6100 AL Echt

0475 478478

Gemeente Beesel

Bestuurslid

Wethouder Jan Smolenaars

Raadhuisplein

Postbus 4750

5953 ZK Reuver

077-4749292

Gemeente Roerdalen

Plaatsvervangend bestuurslid

Wethouder Chrit Wolfhagen

Schaapsweg 20

Postbus 6099

6077 ZH St. Odiliënberg

0475 538888

Gemeente Maasgouw

Bestuurslid

Wethouder Jan Brouns

Postbus 7000

6050 AA Maasbracht

0475-852500

Gemeente Leudal

Plaatsvervangend bestuurslid

Wethouder Paul Vogels

Postbus 3008

6093 ZG Heythuysen

0475 859203

Namens de Duitse deelnemer Zweckverband Naturpark Schwalm-Nette

Peter Ottmann, landraad van de Kreis Viersen

Voorzitter algemeen en dagelijks bestuur

Rathausmarkt 3
D-41747 Viersen
0(049) 2162 391015

Kreis Heinsberg

Bestuurslid

Dr. Ferdinand Schmitz

Schrofmühle 2
D-41844 Wegberg
0(049) 2434 2330

Plaatsvervangend bestuurslid

Mevr. Hedwig Klein

von-Agris-Straße 45
D-41844 Wegberg

Kreis Kleve

Bestuurslid

Hermann Kilders

Orgelsgarten 9
D-47669 Wachtendonk
0(049) 2836-1619

Plaatsvervangend bestuurslid

Peter Helbing

Eichendorffstraße 4
D-47647 Kerken

Stadt Mönchengladbach

Bestuurslid

Thomas Fegers

Eibenstraße 12
D-41239 Mönchengladbach
0(049) 21166 9904358

Plaatsvervangend bestuurslid

Mevr. Gülistan Yüksel

Sperberstraße 22
D-41239 Mönchengladbach
0(049) 170-7287504

Kreis Viersen

Bestuurslid

Heinz Schmitz

Sassenfeld 160
D-41334 Nettetal
0(049) 2153 4314

Plaatsvervangend bestuurslid

Mevr. Christa Hansen

Moersenstraße 5
D-41749 Viersen

Adviserende leden

Bezirksregierung Düsseldorf

Mevr. Dezerntin Susanne Wenzel

Dezernat 51
Postfach 300865
D-40408 Düsseldorf
0(049) 211-4752039

Ministerie Economische Zaken, Landbouw en Innovatie

Mevr. Dr. Ir. Mieke Reyniers

Keizersgracht 5
Postbus 6111
5600 HC Eindhoven
070-8883280

Ministerium für Klimaschutz, Umwelt, Landwirtschaft, Natur- und Verbraucherschutz des Landes NRW

Abteilungsleiter Dr. Martin Woike

Schwannstraße 3
D-40476 Düsseldorf
0(049) 211-4566380

Plaatsvervanger

Rainer Seelig

Schwannstraße 3
D-40476 Düsseldorf
0(049) 211-4566537

Provincie Limburg

Gedeputeerde Noël Lebens

Limburglaan 10
Postbus 5700
6202 MA Maastricht
043 389 99 99

Plaatsvervanger

Mevr. Hilde Gorissen

Limburglaan 10
Postbus 5700
6202 MA Maastricht
043 3897780

Voorlichtingsactiviteiten 2011

Het secretariaat is contactpersoon voor beide kanten van de grens, geeft presentaties, lezingen en interviews naar aanleiding van afzonderlijke evenementen, projecten of verdere voorlichtingsmomenten. Deze in 2011 uitgevoerde activiteiten in het kader van de voorlichting en communicatie zijn in de hiernavolgende tabel gepresenteerd.

Activiteit	Datum	Plaats	Organisatie
Deelname Meinwegforum	27-01	Herkenbosch	Overlegorgaan NP De Meinweg
Lezing: geschiedenis van de Meinweg voor deelnemers Workshop Gastvrijheid	16-02	Tüschbroicher Mühle, Wegberg	Naturpark MSN / NABU Naturschutzstation Haus Wildenrath
Deelname wandeling	17-02	Vlodrop	Milieugroep Roermond / SBB
Dagleiding symposium „winst halen in de Euregio”	21-02	Wassenberg	Gemeente Roerdalen, Stadt Wassenberg i.s.m. Grenspark MSN
Deelname Meinwegforum	23-02	Herkenbosch	Overlegorgaan NP De Meinweg
Persgesprek RP-redactrice Angelika Hahn	10-03	Erkelenz	RP Redaktion Erkelenz i.s.m. Grenspark MSN
Lezing deelnemers Workshop Wassererlebnisbegleiter	17-03	Haus Püllen, Wachtendonk	VHS Viersen en Naturpark Schwalm-Nette
D-NL Boomplantdag	23-03	Witte Steen, Beesel	Grenspark MSN / SBB / gemeente Roerdalen
Deelname Workshop Gastvrijheid	30/31-03	NP Eifel	Grenspark MSN / NABU Naturschutzstation Haus Wildenrath
Deelname Meinwegforum	31-03	Herkenbosch	Overlegorgaan NP De Meinweg
Opening Traproute Beesel-Brüggen	03-04	Witte Stein, Reuver	Gemeente Beesel, gemeente Brüggen
Persgesprek RP-Niederrheinblätter dhr. Pietsch	04-04	Roermond	RP Redactie Niederrheinblätter i.s.m. Grenspark MSN
Persgesprek Marco Mulders fietsroute MSN	11-04	Roermond	Tekstbureau Link & CO
Excursieleiding Brachter Wald	08-05	Brachter Wald	IVN Kring Roermond i.s.m. Grenspark MSN
Persbijeenkomst opening Smokkelroute	12-05	Effelder Waldsee	gemeente Roerdalen, Stadt Wassenberg en D-NL gastronomen i.s.m. Grenspark MSN,
Opening Festa Natura en presentatie wandelboekje Maas-Niederrheinpad	28/29-05	Groote Heide, Venlo	Stichting Het Limburgs Landschap e.a.
Presentatie INTERREG IVA project NAGREWA, algemeen bestuur euregio rmn	01-06	Bürgerforum Geldern	euregio rhein-maas-nord
Deelname TransParcNet	7/11-06	NP Krkonosze, Tsjechië	Europarc federatie
Excursie en presentatie raadsleden gemeente Echt-Susteren	18-06	Tüschbroicher Mühle, Wegberg	Gemeente Echt-Susteren
Lezing en deelname bijeenkomst: “grensoverschrijdende samenwerking water-natuur-ruimtelijke ordening”	22-06	Haarmühle, Ahaus-Altstätte	Ministerie EL&I
Verifiers Training for EUROPARC’s Transboundary Programme	21/24-07	BfN Naturschutzakademie Vilm	Europarc federatie

Begeleiding stage Landschapsbeheer Matthias Milesi voor de ambtenarendienst NRW	25-07 tot 12-08	Roermond	Grenspark MSN
Presentatie INTERREG IVA NPR Meinweg n.a.v. afscheid Math van Bommel	14-09	Roerdalen	Math van Bommel
Deelname symposium n.a.v. jubileum 80 jaar Stichting Limburgs Landschap	22-09	Wittem	Stichting Limburgs Landschap
Deelname opleiding wanderscouts (INTERREG IVA WWW)	23-09	Wachtendonk	Projectpartners Wandelen, Naturpark Schwalm-Nette, Grenspark MSN
Deelname Europarc jaarconferentie 2011	22/25- 09	Bad Urach	Europarc Federatie
Symposium EcoTop 2011	01-10	Herkenbosch	Grenspark MSN / BSKS / Natuurhistorisch Genootschap in Limburg
Lezing NAGREWA voor VHS deelnemers cursus Water.Wandel.Wereld	06-10	Brüggen	VHS Viersen/Schwalmverband/ Grenspark MSN
Lezing: gemeenschappen op de Meinweg	18-10	Wassenberg	Heimatverein / Stadt Wassenberg
Grensoverschrijdende excursie voor vertegenwoordigers EL&I Zuid en Oost	20-10	Grenspark	EL&I / Grenspark MSN
Deelname presentatie resultaten werkgroepen Wassenberg/Roerdalen	07-11	Wassenberg	Gemeente Roerdalen/Wassenberg
Deelname Workshop: Ruiterknooppunten Midden Limburg	14-11	Roermond	Grontmij
Deelname Symposium jubileum 40 jaar Milieufederatie Limburg	23-11	Roermond	Milieufederatie Limburg
Presentatie project NAGREWA tijdens de projectenmarkt Nordrhein-Westfalen: Territoriale Samenwerking in Europa	01-12	Düsseldorf	Programmasecretariaat INTERREG IVA Nederland-Deutschland
Presentatie grensparkprojecten voor de RMNO Roermond	13-12	Roermond	Gemeente Roermond
Deelname presentatie boek: Natuurlijk Roermond	14-12	Roermond	Gemeente Roermond/ Natuurhistorisch Genootschap in Limburg